

**Rechtbank Overijssel (ktr.)
12 juni 2018,
ECLI:NL:RBOVE:2018:3065;
IEF 17933 (Eiser/
Rijksuniversiteit Groningen)**

Eiser was als universitair docent in dienst van de RUG van 1 september 2014 tot 1 september 2015. In die periode bewerkte hij twee bestaande syllabi waaraan hij enkele hoofdstukken van eigen hand toevoegde. Dit gebeurde op eigen initiatief, gedurende een aantal maanden, (deels) in eigen tijd, met toestemming en in overleg met de RUG. De bewerkte syllabi zijn vervolgens op initiatief van eiser, maar op kosten van de RUG, door een extern bureau gecorrigeerd op taal- en stijffouten (hierna: de Scribendi-syllabi). Door onzekerheid over het aanbod van de RUG om de aanstelling van eiser te verlengen heeft hij de files van de syllabi pas op 18 augustus 2015 aan de RUG verzonden. Op 31 augustus 2015 heeft de RUG de Scribendi-syllabi in bewerkte vorm, zonder de door eiser geschreven hoofdstukken, laten drukken en verspreid onder de studenten van het universitaire jaar 2015-2016 (hierna: de 2015-syllabi). Eiser meent dat de RUG hierdoor inbreuk maakt op zijn auteursrechten en eist schadevergoeding. De rechter oordeelt echter dat de syllabi zijn gemaakt in het kader van een dienstbetrekking, dat er geen andere afspraken zijn gemaakt over de rechten, en dat de RUG daarom als maker als bedoeld in art. 7 Aw moet worden aangemerkt. Ook een beroep van de eiser op persoonlijkheidsrechten slaagt niet. De vordering wordt daarom afgewezen.

Ktr. “4.5. De kantonrechter overweegt als volgt. [eiser] was in de periode dat hij de syllabi heeft bewerkt in dienst van de RUG. De RUG heeft tijdens de dienstbetrekking de aanstelling van [eiser] uitgebreid en aan [eiser] verzocht om de mastertrack Science, Business en Policy te evalueren. Deze evaluatie heeft ertoe geleid dat [eiser] een verbeterplan heeft opgesteld en vervolgens de syllabi heeft bewerkt. Het opstellen van een verbeterplan behoort tot de taken van docent 2. Niet in geschil is dat [eiser] ook taken vervulde die tot het takenpakket van een docent 1 behoorden. Dat het bewerken van syllabi tot de taken van docent 1 behoort maakt niet dat [eiser] de werk-

zaamheden buiten zijn dienstbetrekking heeft verricht.

[eiser] heeft de betreffende werkzaamheden verricht in overleg met en met toestemming van zijn leidinggevenden. Dit overleg blijkt onder meer uit de verschillende e-mailcontacten, het toevoegen van het lussenschema op verzoek van prof. Gerkema en de omstandigheid dat de eindredactie door [eiser] en prof. Gerkema tezamen zou worden gedaan. Daaruit volgt dat er enige zeggenschap bestond over de vorm waarin het werk tot stand kwam. Verder staat vast dat de RUG de syllabi op haar kosten zou laten drukken en zou verspreiden onder de studenten. Over afspraken tussen [eiser] en de RUG over de aard van de werkzaamheden en de rechten van het ‘werk’ tenslotte, is niets gesteld noch gebleken.

4.6. Deze feiten en omstandigheden leiden ertoe dat de werkzaamheden waren gericht op onderwijsdoeleinden van de RUG en niet hebben plaatsgevonden voor privédoeleinden. De RUG heeft gebruik gemaakt van de diensten van [eiser] en [eiser] heeft daarin toegestemd. Daarmee lagen de werkzaamheden aan de syllabi in het verlengde van de aanstelling en de opdracht die [eiser] als werknemer heeft gekregen en worden deze aangemerkt als verricht in het kader van en ten behoeve van zijn dienstbetrekking. De vervaardiging heeft daarmee gestrekt ter vervulling van de dienstbetrekking (vgl. HR 19 januari 1951, NJ 1952, 37).

4.7. Dat [eiser] de werkzaamheden in zijn eigen tijd en op zijn eigen personal computer heeft verricht doet daaraan niet af. Dit staat niet aan de toepasselijkheid van artikel 7 Aw in de weg nu hiervoor is overwogen dat de grondslag van de werkzaamheden kan worden gevonden in de dienstbetrekking en hebben gestrekt ter vervulling daarvan. De omstandigheid dat [eiser] na de bewerking van de syllabi in een arbeidsconflict met de RUG verzeild is geraakt heeft niet geleid niet tot een wijziging in de aard en kwalificatie van de werkzaamheden.

Het beroep dat [eiser] heeft gedaan op het bepaaldheidsvereiste, inhoudende dat geen sprake is van ‘bepaalde werken’ nu hij zelf

het initiatief heeft genomen om de syllabi te bewerken en deze werkzaamheden niet behoorden tot de taken van een docent 2, leidt niet tot een ander oordeel. Artikel 7 Aw wordt in het algemeen niet van toepassing geacht op werk dat slechts ingevolge een algemene taakomschrijving tot stand wordt gebracht, zoals werk van universitaire onderzoekers. Anders dan [eiser] meent, is daarvan in de onderhavige zaak echter geen sprake. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen zijn de werkzaamheden van [eiser] in het kader van zijn dienstbetrekking verricht en heeft overleg plaatsgevonden tussen [eiser] en de RUG over de inhoud daarvan. Van een algemene taakomschrijving zonder nadere aanwijzbevoegdheden was daarmee geen sprake. Dat de RUG geen expliciete opdracht heeft gegeven tot het bewerken van de syllabi maakt dat niet anders. Het voorgaande leidt ertoe dat de RUG als maker als bedoeld in artikel 7 Aw wordt aangemerkt en daarmee over de exploitatierechten van het werk beschikt.

4.8. [eiser] heeft zich vervolgens op het standpunt gesteld dat hem als fysieke maker persoonlijkheidsrechten toekomen, op grond waarvan hij zich mag verzetten tegen verminking en het verwijderen van zijn naam als editor/verzamelaar. De RUG heeft dit gemotiveerd weersproken.

De kantonrechter overweegt als volgt. Artikel 25 Aw bepaalt dat ‘de maker’ van een werk een aantal, in het artikel omschreven, rechten toekomt. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen heeft de RUG als ‘maker’ te gelden. Uitgaande van de wettekst van de artikelen 7 en 25 Aw en de omstandigheid dat partijen kennelijk geen afspraken hebben gemaakt over de rechten, leidt dit ertoe dat de RUG en niet [eiser] rechthebbende is op de persoonlijkheidsrechten. Dit leidt ertoe dat het beroep op artikel 25 Aw strandt.

4.9. Ten overvloede overweegt de kantonrechter dat in de literatuur en (lagere) jurisprudentie omstreden is of de persoonlijkheidsrechten, die de persoonlijke band tussen maker en werk uitdrukken, aan de fictieve maker (artikel 7 Aw) toekomen. In deze discussie speelt ook de uitspraak van het Hof van Justitie een rol (Luksan-arrest, HvJ EU 9 februari 2012, ECLI:EU:C:2012:65).

Echter, ook als zou worden aangenomen dat [eiser] rechthebbende is op de persoonlijkheidsrechten, zou hem dat in deze procedure niet baten. Hoewel aan [eiser] kan worden toegegeven dat het op de weg van de RUG had gelegen om met [eiser] in contact te treden alvorens de Scribendisyllabi te gebruiken als basis voor de 2015-syllabi en daarnaast met hem te communiceren over de bewerking van de syllabi, staat daarmee nog niet vast dat sprake is van schending van enig persoonlijkheidsrecht. Daargelaten of de bewerking door de RUG kan worden aangemerkt als een inbreuk op een persoonlijkheidsrecht, vindt ten aanzien van artikel 25 lid I onder a ook een redelijkheidstoets plaats. In dat kader is onder meer van belang dat [eiser] door het achterhouden van de files tot 18 augustus 2015 de RUG in een lastige situatie heeft gebracht. Ook in het geval dat een schending ex artikel 25 Aw zou worden aangenomen, heeft [eiser] onvoldoende onderbouwd en inzichtelijk gemaakt dat hij daardoor schade heeft geleden. [eiser] heeft zijn schade begroot op de niet uitbetaalde overuren die hij aan het bewerken van de syllabi heeft besteed. Deze overuren (die op grond van zijn aanstelling niet in aanmerking komen voor uitbetaling) staan, zonder nadere toelichting die ontbreekt, evenwel niet in causaal verband met de gestelde schending van de persoonlijkheidsrechten. Nu [eiser] zijn vordering heeft toegespitst op artikel 25 lid I onder a en onder d, zou slechts schade die is ontstaan door openbaarmaking zonder vermelding van zijn naam, dan wel misvorming, verminking of andere aantasting die nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of naam van [eiser] voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Met betrekking tot die schade is onvoldoende gesteld en gebleken.

4.10. De slotsom luidt dat de vordering van [eiser] zal worden afgewezen. [...]”

Noot

Over de vraag of het auteursrecht op werk tot stand gekomen aan universiteiten toekomt aan de universitaire medewerker die het werk feitelijk heeft gemaakt of aan de universiteit als werkgever is veel gediscussieerd (zie Spoor/Verkade/Visser, *Auteursrecht*, 3de druk, 2005, p. 45-48). Algemeen wordt

aangenomen dat werkgeversauteursrecht niet van toepassing is op resultaten van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek of – zoals de rechter het in deze zaak formuleert – op ‘werk dat slechts ingevolge een algemene taakomschrijving tot stand wordt gebracht, zoals werk van universitaire onderzoekers’. Desalniettemin concludeert de rechter dat in onderhavig geval geen sprake was van een algemene taakomschrijving zonder nadere aanwijsovervoegdheden, waardoor het auteursrecht op de syllabi toekomt aan de universiteit als werkgever.

Het blijft in de praktijk echter lastig om aan te geven waar dan precies de grens ligt: in casu had weliswaar overleg plaatsgevonden met eiser over de inhoud van de syllabi, maar dat overleg vond plaats met een andere universitaire medewerker (prof. Gerkema). Had de RUG als werkgever daarmee ook zeggenschap gehad over de inrichting en vormgeving van de syllabi? Dat valt te betwijfelen. Wel stond vast dat het opstellen van een verbeterplan, op basis waarvan eiser de bestaande syllabi heeft bewerkt, tot het takenpakket van een universitair docent behoort. Kennelijk vond de rechter dat de syllabi aldus waren gemaakt in het kader van een opdracht, waarvan de werkzaamheden voldoende nauw waren omschreven om te kunnen oordelen dat het auteursrecht in dit geval aan de universiteit als werkgever toekwam (zie Hof 's-Gravenhage 14 oktober 1987, *AMI* 1988, p. 16, m.nt. Cohen Jehoram, *Rooijackers/RU Leiden*, voor een vergelijkbare zaak met eenzelfde uitkomst).

SvG

Actualiteiten

Overleg vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer

Op 4 oktober jl. vond een Algemeen Overleg plaats over auteursrecht. Onderwerpen die aan bod kwamen waren het auteurscontractenrecht en de Wet toezicht.

Daarnaast is er op 20 november jl. naar aanleiding van dit overleg een brief aan de Kamer verstuurd over de verdeling van de bevoegdheden tussen JenV, EZK en OCV. Daarin is ook aandacht besteed aan de mogelijkheden voor collectief onderhandelen (*Kamerstukken II*, 29 838, nr. 96).

Agenda

Het IE-Diner 2019 (24 januari 2019)

Op donderdag 24 januari 2019 organiseert deLex het jaarlijkse IE-Diner in de Kapel van Hotel Arena. Onder de bezielende leiding van een nieuwe ceremoniemeester, prof. mr. Bernt Hugenholtz, een mooie avond met IE juristen. Een diner met een goed glas wijn en uiteraard tafelspeeches van bekende (IE-)juristen. Dresscode: feestelijk. Lees meer op: <https://www.dellex.nl/shop/opleidingen>.